

BỘ Y TẾ

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc Lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: 3126 /QĐ-BYT

Hà Nội, ngày 23 tháng 5 năm 2018

QUYẾT ĐỊNH

Về việc ban hành Hướng dẫn chẩn đoán, điều trị và dự phòng bệnh lao

BỘ TRƯỞNG BỘ Y TẾ

Căn cứ Luật khám bệnh, chữa bệnh năm 2009;

Căn cứ Nghị định số 75/2017/NĐ-CP ngày 20/6/2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Y tế;

Xét Biên bản họp Hội đồng nghiệm thu Hướng dẫn, chẩn đoán, điều trị và dự phòng bệnh lao ngày 09 tháng 02 năm 2018;

Theo đề nghị của Cục trưởng Cục Quản lý khám, chữa bệnh- Bộ Y tế,

QUYẾT ĐỊNH:

Điều 1. Ban hành kèm theo Quyết định này “Hướng dẫn chẩn đoán, điều trị và dự phòng bệnh lao”.

Điều 2. “Hướng dẫn chẩn đoán, điều trị và dự phòng bệnh lao” áp dụng cho tất cả các cơ sở khám bệnh, chữa bệnh Nhà nước và tư nhân trên cả nước.

Điều 3. Quyết định này có hiệu lực kể từ ngày ký, ban hành và thay thế Quyết định số 4263/QĐ-BYT ngày 13 tháng 10 năm 2015 của Bộ trưởng Bộ Y tế về việc ban hành Hướng dẫn chẩn đoán, điều trị và dự phòng bệnh lao.

Điều 4. Các Ông/Bà: Chánh Văn phòng Bộ, Cục trưởng Cục Quản lý Khám, chữa bệnh- Bộ Y tế; Chánh Thanh tra- Bộ Y tế; Tổng Cục trưởng, Cục trưởng, Vụ trưởng các Tổng Cục, Cục, Vụ thuộc Bộ Y tế; Giám đốc các Bệnh viện, Viện có giường bệnh trực thuộc Bộ Y tế; Giám đốc Sở Y tế các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương; Thủ trưởng y tế các ngành chịu trách nhiệm thi hành Quyết định này.

Nơi nhận:

- Như điều 4;
- Bộ trưởng (để báo cáo);
- Các Thứ trưởng (để phối hợp chi đạo);
- Bảo hiểm Xã hội Việt Nam (để phối hợp);
- Cục Quân y Bộ Quốc phòng; Cục Y tế Bộ Công an;
- BV lao & BPhôi, Trung tâm lao &BP, TPCCBXH, TTYTDP các tỉnh, CDC thành phố trực thuộc TW;
- Công TTĐT Bộ Y tế; website Cục QLKCB;
- Lưu: VT; KCB; PC.

KT. BỘ TRƯỞNG
THỦ TRƯỞNG

Nguyễn Việt Tiến

HƯỚNG DẪN CHẨN ĐOÁN, ĐIỀU TRỊ VÀ DỰ PHÒNG BỆNH LAO

*(Ban hành kèm theo Quyết định số: 3126.... /QĐ-BYT ngày 23. tháng 5.... năm 2018
của Bộ trưởng Bộ Y tế)*

MỤC LỤC

CHẨN ĐOÁN BỆNH LAO	1
1. Người nghi lao	1
2. Chẩn đoán lao phổi	1
3. Chẩn đoán lao ngoài phổi	3
4. Chẩn đoán lao kháng thuốc	7
5. Chẩn đoán lao đồng nhiễm HIV	9
6. Chẩn đoán bệnh lao ở trẻ em	13
7. Phân loại bệnh lao	17
8. Lộ trình sử dụng Xpert MTB/RIF trong chẩn đoán lao và lao kháng thuốc	20
XÉT NGHIỆM AFB NHUỘM SOI TRỰC TIẾP PHƯƠNG PHÁP NHUỘM SOI ZIEHL NEELSEN	22
1. Mục đích	22
2. Bệnh phẩm	22
3. Trang thiết bị - Vật liệu	22
4. Hóa chất	23
5. Nguyên lý	24
6. Các bước thực hiện	24
7. Ghi chép và báo cáo kết quả	28
8. Kiểm tra chất lượng	29
9. Thực hành an toàn phòng xét nghiệm	33
XÉT NGHIỆM AFB NHUỘM SOI TRỰC TIẾP PHƯƠNG PHÁP NHUỘM HUỖNH QUANG ĐÈN LED	34
1. Mục đích	34
2. Bệnh phẩm	34
3. Trang thiết bị và vật liệu	34
4. Hóa chất nhuộm huỳnh quang	36
5. Nguyên lý	38
6. Các bước thực hiện	38
7. Đọc tiêu bản, ghi chép và báo cáo kết quả	39
8. Kiểm tra chất lượng	41
9. Thực hành an toàn phòng xét nghiệm	43
X-QUANG TRONG CHẨN ĐOÁN LAO PHỔI	44
1. Vai trò của Xquang trong chẩn đoán lao phổi	44
2. Các kỹ thuật X-quang trong chẩn đoán	44
3. Quy trình kỹ thuật chụp X-quang ngực thường quy	44
4. Mô tả và phân tích hình ảnh Xquang của lao phổi trên phim phổi thường quy	45
5. Đặc điểm tổn thương lao phổi ở người nhiễm HIV	46
ĐIỀU TRỊ BỆNH LAO	48
1. Nguyên tắc điều trị	48

2. Nguyên tắc quản lý	49
3. Chỉ định và phác đồ điều trị.....	49
4. Điều trị lao cho những trường hợp đặc biệt.....	59
5. Quản lý điều trị	65
6. Theo dõi điều trị bệnh lao	68
7. Đánh giá kết quả điều trị.....	72
PHÁT HIỆN XỬ TRÍ TÁC DỤNG KHÔNG MONG MUỐN CỦA THUỐC CHỐNG LAO.....	74
1. Các khái niệm cơ bản.....	74
2. Phân loại mức độ tác dụng không mong muốn của thuốc lao	74
3. Một số tác dụng không mong muốn thường gặp với thuốc chống lao và hướng xử trí	75
4. Xử trí một số tác dụng không mong muốn do thuốc lao	76
PHÒNG BỆNH LAO.....	83
1. Các khái niệm cơ bản.....	83
2. Phòng bệnh lao.....	84
3. Thực hiện phòng lây nhiễm trong cơ sở y tế	89
4. Dự phòng lây nhiễm ở hộ gia đình	89
CÁC PHỤ LỤC	91
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	127